

KALIX KOMMUN

2025-12-02

Skapad av: Fredrik Lind IT-chef

Riktlinjer för användning av artificiell intelligens (AI) inom Kalix kommun

1. Inledning

AI erbjuder möjligheter som kan bidra till att effektivisera, förenkla och höja kvalitén på arbete som utförs inom samtliga delar av vår verksamhet. Automation av repetitiva uppgifter, skapa utkast till skrivelser, förutse servicebehov och sammanställa information för att nämna några.

Sammantaget kan AI på sikt bidra till att stärka kommunen i att leverera en trygg, modern och effektiv service samtidigt som den ger medarbetare mer tid till det som kräver mänsklig kompetens, omdöme och empati.

Denna riktlinje kompletterar AI-policyn och ger en mer konkret vägledning för användning av artificiell intelligens (AI) inom Kalix kommun. Syftet är att säkerställa att AI används på ett rättssäkert, etiskt och ansvarsfullt sätt i enlighet med gällande lagstiftning och regleringar. Riktlinjen ska göra tydligt vad som är tillåtet och inte samt vad som förväntas av den som använder AI i sitt arbete.

Riktlinjen gäller för samtliga verksamheter inom Kalix kommunkoncernen och stiftelsen Kalixbo. Kompletterande och mer verksamhetsspecifika riktlinjer och regler kan tas fram av verksamheten men vad som står i denna riktlinje gäller övergripande.

2. Definition

Med artificiell intelligens (AI) avses i denna riktlinje, system och tjänster som använder maskininlärning, språkmodeller, algoritmer eller annan teknik för att generera, analysera eller fatta beslut baserat på data. Exempel på verktyg som omfattas är AI-assistenten (ex Microsoft CoPilot), AI-agenter (kan agera autonomt, tex svara på frågor) och anpassade AI-lösningar (skräddarsydda för specifika behov).

3. Grundprinciper

All användning av AI inom kommunen ska följa dessa principer:

- Laglighet – AI får endast användas i enlighet med gällande lagar, inklusive GDPR, offentlighets- och sekretesslagen samt med hänsyn till upphovsrätten.
- Ansvar – Beslut fattas alltid av en människa. AI får endast vara ett stöd i beslutsprocesser.
- Transparens – Det ska tydligt framgå när AI används i kommunens tjänst, se även punkt 4 tillåten användning.
- Objektivitet och likabehandling – AI får inte användas på sätt som riskerar att diskriminera eller skapa osaklig behandling.
- Säkerhet och kvalitet – En risk och konsekvensanalys ska alltid genomföras innan formellt idrifttagande av en AI-tjänst.

Vad gäller utveckling av lösningar ska samverkan inom Kalix kommun samt med andra kommuner vara förstahandsvalet där så är möjligt, Norrbottens E-nämnd är ett exempel på forum för samverkan. Kontakta IT-chef för mer information.

4. Tillåten användning

AI får exempelvis användas för att:

- Effektivisera administrativa processer (till exempel mötesbokningar, ärendesortering, textutkast).
- Stödja analys av data, text och statistik.
- Tillhandahålla service via automatiserade chatt- eller svarstjänster.
- Generera utkast till text, bilder och film.
- Stötta lärande i pedagogisk verksamhet.

Observera att material som är genererat av AI ska ses som ett utkast och inte en färdig produkt, du som avsändare ansvarar för användningen av det som genereras. Du måste inte alltid ange att ett material är skapat eller bearbetat med hjälp av AI – såvida det inte finns ett syfte att göra det, exempelvis där förtroendet för Kalix kommun riskerar att påverkas. Rådgör med Informations- och kommunikationsenheten om du behöver stöd i att bedöma detta.

Används AI i direkt interaktion med andra människor är det viktigt att vara transparent med vad som genereras av AI, exempelvis vid användning av AI-chattbottar som kan besvara vanliga frågor eller AI-assistenter exempelvis Siri eller Google Assistant.

5. Otillåten användning

AI får inte användas för att:

- Fatta myndighetsbeslut eller andra rättsligt bindande beslut.
- Behandla sekretessbelagd eller känslig information*.
- Publicera material som inte har granskats av en människa.
- Skapa, manipulera eller sprida material som riskerar att vilseleda.
- Användas för övervakning eller insamling av personuppgifter från sociala medier eller andra källor utan lagstöd.

* Följande datatyper får aldrig matas in i AI-verktyg:

- ✓ Personligt identifierbar information (till exempel personnummer, namn, elevakter).
- ✓ Känslig information enligt GDPR och dataskyddsförordningen art 9 (till exempel hälsa, religion, facklig tillhörighet).
- ✓ Konfidentiell information (till exempel krisberedskapsdokument och upphandlingsdata som innehåller sekretessbelagd information).

Undantag: Anpassade AI-tjänster som utvecklats specifikt för Kalix kommuns verksamhet kan tillåtas bearbeta känslig eller sekretessbelagd information om det säkerställts att tjänsten uppfyller relevanta regelverk, kommunens säkerhetstekniska krav och att kommunen har laglig grund för

behandlingen. Undantag kan även ges för tjänster från externa leverantörer där säkerheten bedöms vara fullgod.

För att avgöra detta ska AI-tjänsten genomgå en risk och konsekvensanalys där dataskyddsombud, kommunjurist, informationssäkerhetssamordnare och IT-chef deltar.

6. Krav på användning

- Granskning: AI-genererat material ska alltid granskas innan det används eller publiceras.
- Bedömning av risk: Innan en AI-tjänst tas i bruk ska en risk- och konsekvensanalys genomföras. Om det gäller en AI-tjänst där känsliga uppgifter kan komma att behandlas ska dataskyddsombud, informationssäkerhetsansvarig, IT-chef och kommunjurist delta i riskbedömningen.
- Dokumentation: Användning av AI i projekt, verksamhetssystem, processer eller ärenden ska dokumenteras, mall för riskbedömning av AI-verktyg eller motsvarande är godkänd som dokumentation.
- Utbildning: Anställda som använder AI ska ha grundläggande kunskap om teknikens möjligheter, risker och regelverk.

Incidenter, avvikelser eller misstänkt felanvändning av AI ska omedelbart rapporteras till närmaste chef, IT-enheten och informationssäkerhetsansvarig.

7. Godkända verktyg

- Microsoft Copilot är det primära verktyget för generativ AI inom Kalix kommun.
- Verksamhetsspecifika lösningar som godkänts och kommunicerats av respektive förvaltning.

Det är tillåtet att använda andra publika verktyg (ex Chatgpt och Gemini), kommunens e-post ska dock INTE användas vid registrering av användarkonton på externa tjänster. Som regel betalar Kalix kommun inte för betalversioner av dessa tjänster.

Person- och sekretessbelagda uppgifter får aldrig delas med AI-verktyg utan godkänd risk- och konsekvensanalys där personuppgiftshantering blivit godkänd. Detta gäller även Microsoft CoPilot.

Förtydligande: Microsoft CoPilot är nära integrerat med Microsoft 365 och har därigenom åtkomst till viss information som sparas i exempelvis OneDrive. Detta förändrar dock inte att personuppgifter ej aktivt ska delas med CoPilot, exempelvis genom att ladda upp ett dokument som innehåller personuppgifter i chattfönstret.

Kontakta IT-enheten vid frågor om användning av verktyg.

8. Roller och ansvar

- Kommunstyrelsen ansvarar för övergripande styrning och uppföljning av AI-användningen.
- Förvaltningschefer ansvarar för att riktlinjerna följs inom respektive verksamhet.
- IT-chef ansvarar för att denna riktlinje uppdateras.
- Dataskyddsombud och informationssäkerhetsansvarig ska involveras vid frågor om personuppgifter, riskanalyser och efterlevnad av GDPR.
- Samtliga medarbetare ansvarar för att följa riktlinjen i sitt dagliga arbete.

9. Utbildning

Grundläggande utbildning för samtliga anställda ska erbjudas årligen, övergripande innehåll:

- Vad AI är och hur tekniken fungerar på en generell nivå.
- Möjligheter och risker med AI i kommunal verksamhet.
- Vilka regler som gäller, särskilt kring GDPR, offentlighet och sekretess.
- Vid införande av nytt AI-verktyg ansvarar aktuell förvaltning för att utbilda berörda användare.

IT-enheten ansvarar för att erbjuda denna utbildning.

10. Uppföljning och revidering

Riktlinjen ska följas upp årligen och revideras vid behov, exempelvis vid ändrad lagstiftning, nya risker eller förändrade förutsättningar för AI-användning. Ansvarig är IT-chef.